

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Гэр бүл, хүүхэд, залуучуудын хөгжлийн газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БУА-2024/07/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn	Булган аймаг дахь Төрийн аудитын, дарга,
Булган аймаг	тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ
2023 он	Утас: 70342580 Цахим хаяг: Erdeneb@auditgov.mn
	Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол
	Утас: 70342716 Цахим хаяг: Enkhtsoodolj@audit.gov.mn
	Ахлах аудитор: Г.Намчинсүрэн
	Утас: 70342716 Цахим хаяг: Namchinsureng@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТЫН ДҮГНЭЛТ	4
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ	6
3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ	7
4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ.....	8

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

мянган төгрөгийн санхүүжилтээр 3 улирлын хүлэмж барьсан байна.

Бусад мэдээлэл

Удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ.

Тус байгууллага нь 2023 онд гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 5 зорилтын хүрээнд 19 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, дэвшүүлсэн зорилт, төлөвлөсөн арга хэмжээний хэрэгжилт 95 хувьтай байна.

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй ба үүнд ямар нэг төрлийн баталгаажуулах дүгнэлт гаргаагүй болно.

Удирдлага болон Засаглах эрх бүхий этгээдүүдийн санхүүгийн тайланд хүлээх үүрэг, хариуцлага

Удирдлага санхүүгийн тайланг Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

		/төгрөгөөр/	
Үзүүлэлт		2022.12.31	2023.12.31.
Санхүүгийн байдлын тайлан			
Эргэлтийн хөрөнгийн дүн		19,442,773.1	4,091,100.0
Эргэлтийн бус хөрөнгийн дүн		362,346,837.8	449,230,962.3
Нийт хөрөнгийн дүн		381,789,610.9	453,322,062.3
Нийт өр төлбөрийн дүн		9,085,218.9	-
Цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн		372,704,392.0	453,322,062.3
Өр төлбөр, цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн		381,789,610.9	453,322,062.3
Санхүүгийн үр дүнгийн тайлан			
Үйл ажиллагааны орлогын дүн		431,866,950.0	815,141,478.1
Үйл ажиллагааны зардлын дүн		494,527,528.8	751,053,807.8
Үйл ажиллагааны үр дүн		(62,660,578.8)	64,087,670.3
Үйл ажиллагааны бус үр дүн		-	-
Үйл ажиллагааны нийт үр дүн		(62,660,578.8)	64,087,670.3
Цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан			
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл		3,268,900.0	372,704,392.0
Тайлант оны үр дүн		369,435,492.0	64,087,670.3
Эцсийн үлдэгдэл		372,704,392.0	453,322,062.3
Мөнгөн гүйлгээний тайлан			
Үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын дүн		430,272,580.0	761,930,348.1
Үйл ажиллагааны мөнгөн зарлагын дүн		409,732,347.3	706,080,348.1
Үйл ажиллагааны ЦМГ		20,540,232.7	55,850,000.0
Хөрөнгө оруулалтын ЦМГ		-	(55,850,000.0)
Санхүүгийн ажиллагааны ЦМГ		-	-
Нийт цэвэр мөнгөн гүйлгээ		20,540,232.7	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		-	-
Төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан			
Нийт зарлага ба цэвэр зээлийн дүн		374,752,933.0	559,525,263.8
Урсгал зардал		374,752,933.0	559,525,263.8
Хөрөнгийн зардал		-	-
Зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр		-	559,525,263.8
Улсын төсвөөс санхүүжих		-	111,531,373.0
Төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас		-	21,509,275.1
Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих		374,752,933.0	426,484,615.7

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 16,530.0 мянган төгрөгийн алдаа¹ илэрснээс аудитын явцад 16.530.0 мянган төгрөгийн алдааг залруулсан.

Залруулсан алдаа:

- Байгууллагын эзэмшилд байгаа 1 нэгж талбарын нийт 16.530.0 мянган төгрөгийн суурь үнэлгээ бүхий газрыг санхүүгийн бүртгэл тайланд тусгаагүй алдаа нь УСНББОУС-17, санхүүгийн тайлангийн аудитын иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байгаа дээрх алдааг залруулсан.

Аудитаар нийт 3,890.0 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 3,890.0 мянган төгрөгийн 3 төлбөрийн акт тогтоож, 3 зөвлөмж өгсөн.

Нийт илрүүлсэн алдаа, зөрчлөөс 3,890.0 мянган төгрөгийн залруулагдаагүй алдаа болон зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс 3,522.6 мянган төгрөгөөр бага тул Өөрчлөлтгүй дүгнэлт өглөө.

3.1 Төлбөрийн акт

1. Жилийн эцэст хүүхэд хамгааллын байранд байнга байх хүнс материалыг бэлтгэсэн гэх боловч жилийн эцсийн тооллогоор үлдэгдэл тоологдоогүй буюу дутсан нь НББ-ийн тухай хуулийн 20.2.4, 20.2.6, 20.2.9, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71.2, 71.3 дахь заасныг тус тус зөрчсөн тул төлбөрийн акт тогтоосон.

2. Албан хаагчдад үндэслэл, анхан шатны баримтгүйгээр илүү цаг тооцон олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1, 6.4.8, НББ-ийн хуулийн 13.1, 13.6, 13.7 дахь заасныг тус тус зөрчсөн тул төлбөрийн акт тогтоосон.

3. Албан томилолтоор ажилласан албан хаагчдад хоолны мөнгийг цалингийн сангаас давхардуулан олгосон нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.2, Засгийн газрын 2019 оны 6 дугаар тогтоолоор батлагдсан "Төрийн албан хаагчид нөхөн төлбөр олгох журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.2, НББ-ийн тухай хуулийн 13.1 дахь заасныг тус тус зөрчсөн тул төлбөрийн акт тогтоосон.

3.2 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор баталсан Аж ахуй нэгж, байгууллагын үйл ажиллагаанд дотоод хяналтыг зохион байгуулах журмын дагуу байгууллагын дотоод хяналтын журмыг байгууллагынхаа онцлогт тохируулан боловсруулж дотоод хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаагүй.

Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагынхаа онцлогт тохирсон дотоод хяналтын журмыг боловсруулж дотоод хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллах.

2. Санхүүгийн тайлагналтай холбоотой асуудал

¹ Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/.

² Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

Илрүүлэлт: Жилийн эцсийн дуусвар болсон санхүүгийн тайланд өмнөх оны тоон үзүүлэлт байхгүй тайланд санхүүгийн тайлангийн бодит байдлын тухай мэдэгдлийг баталгаажуулан ирүүлсэн нь санхүүгийн тайлангийн аудитын толилуулга батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн тайланг НББ-ийн тухай хуулийн 5.1-д заасан зарчмыг баримтлан ирүүлэх

3. Дотоод хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Хандиваар хүлээн авсан хөрөнгийн бүртгэл байхгүй, тооллогоор илүү гарсан хөрөнгийг бүртгэл тайланд үнэлж тусгаагүй нь санхүүгийн тайлангийн иж бүрэн байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: НББ-ийн тухай хуулийн 20.2.4, 20.2.6, 20.2.9, Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71.2, 71.3-д заасан заалтуудыг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаж хандивын хөрөнгийг бүртгэл тайланд тусгах

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 06 дугаар сарын 10 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1 нэгж талбарын 1652 га газрыг бүртгэлд тайланд тусгаагүй.	1	16,530.00	1	16,530.00			1	16,530.00				
Дүн	1	16,530.00	1	16,530.00			1	16,530.00				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Дотоод хяналтын журмыг байгууллагынхаа онцлогт тохируулан боловсруулж дотоод хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэн ажиллаагүй.	1	0.00					1	0.00				
Жилийн эцсийн дуусвар болсон санхүүгийн тайланд өмнөх оны тоон үзүүлэлт байхгүй тайланд санхүүгийн тайлангийн бодит байдлын тухай мэдэгдлийг баталгаажуулан ирүүлсэн.	1	0.00					1	0.00				
Хандиваар хүлээн аван хөрөнгийн бүртгэл байхгүй, тооллогоор илүү гарсан хөрөнгийг бүртгэл тайланд үнэлж тусгаагүй.	1	0.00					1	0.00				
Жилийн эцэст хүүхэд хамгааллын байранд байнга байх хүнс материалыг бэлтгэсэн гэх боловч жилийн эцсийн тооллогоор үлдэгдэл тоологдоогүй буюу дутсан.	1	1,500.0	1	1,500.0								
Албан хаагчдад үндэслэл, анхан шатны баримтгүйгээр илүү цаг тооцон олгосон.	1	1,629.1	1	1,629.1								
Албан томилолтоор ажилласан албан хаагчдад хоолны мөнгийг цалингийн сангаас давхардуулан олгосон.	1	760.86	1	760.8								
Дүн	6	3,890.0	3	3,890.0			3	0.00				

